

יום ב', כא' בתמוז תש"ס (24 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כ' בתמוז:

יום-פטירתו של **בנימין זאב הרצל**, בשנת תרס"ד (1904-5664). הרצל היה אבי הציונות המדינית ומייסדה של ההסתדרות הציונית העולמית. יליד בודאפשט שבהונגריה, הושפע בשירותו ככתב ב"נויה פריה פרסה" בפריז (בין השנים 1891-1895) ממשפט דרייפוס, ובעקבות כך נתן את דעתו ל"בעיית העם היהודי". הוא פירסם את חוברתו "מדינת היהודים" ב-1896, בה הוא תיאר את תכניתו לפתרון "שאלת היהודים".

גם ביום זה, 45 שנה לאחר פטירתו, בשנת 1949, הועלו עצמותיו ארצה לקבורת עולמים.
[תאריכון/יודאיקה לקסיקון]

בשנת תש"י (1950-5710), קיבלה הכנסת את **חוק השבות**. חוק זה, מחוקי היסוד של מדינת ישראל, מקנה זכות לכל יהודי, באשר הוא, לעלות לארץ ישראל ולהשתקע כאזרח. החוק מבוסס על האמונה היהודית שארץ ישראל – בנוסף לעובדה שהיא נחלת אבותינו – היא הכלי הגיאוגרפי והתורני שדרכו עם ישראל ממלא ומגשים את יעודו בעולם. אמנם החוק התקבל פה אחד, אך היה מאז ועד היום לסלע מחלוקת. שכן הוא קבע שכל יהודי זכאי לעלות ארצה אך לא פירט מיהו יהודי.

באותה ישיבה, קיבלה הכנסת כמה החלטות מרחיקות-לכת: חוק המלקות בוטל, והתקבלה הצעה לבטל את עונש המוות. עונש זה נשאר בתוקפו רק במקרים של בגידה בשעת חירום ולפושעים נאצים ימ"ש שנשפטים בארץ.
[ישראל 50]

כא' בתמוז:

בשנת תרצ"ד (1934-5694) נפטר היום "המשורר הלאומי", **חיים נחמן ביאליק**. נולד ב-1873, ביאליק בצעירותו היה סוחר עצים. מ-1900 הוא חי באודסה ועסק בהוראה. היה העורך הספרותי של העתון "השילוח". לאחר ביקורו בקישינב (במולדביה) - בעקבות פוגרומים בה בשנות 1903-1905 - ושכתוצאה מכך החלה בריחה המונית של יהודים - ביאליק חיבר את השיר הגדול שלו, "בעיר ההריגה", בה הביע את זעמו על הפוגרומים שכה החרידו את העולם היהודי, ושהמריצו לארגון "הגנה עצמית".

הרבה משיריו נכתבו לראשונה באידיש - שפת-האם שלו. ב-1924 עלה לארץ ישראל, ולעשר שנים האחרונות של חייו התגורר בתל-אביב. כאן הוא ערך כמה כתבי-עת וייסד שני בתי-הוצאה. הוא גם הוציא לאור יצירות משוררים מתקופת ספרד.

כגדול המשוררים בתקופת התחיה הלאומית, ביאליק השפיע רבות על הספרות העברית והתפתחותה של השפה העברית.
[תאריכון/יודאיקה לקסיקון]

שלוש שנים לאחר מכן, בשנת תרצ"ז (1937-5697), עלה על הקרקע היום בעמק בית-שאן הקיבוץ הדתי הראשון: **טירת צבי**. הקיבוץ נבנה עפ"י שיטת "חומה ומגדל" החדשה.

על ראשית מפעל זה: בחודשים הראשונים של מאורעות תרצ"ו(ה"אינטיפאדא" של שנות 1939-1936), שותק מפעל ההתיישבות היהודית שבשנים הקודמות צבר תאוצה רבה. עקב ימי החירום - ההתקפות, שריפת השדות, והסכנה לחיים - לא הועלו על הקרקע יישובים חדשים, מתוך חשש שיתקשו להגן על עצמם בשעות ובימים הראשונים. כתגובה, התארגנה קבוצה של השומר הצעיר ותכננו מחנה מבוצר בן מעט יותר מדונם אחד, שייבנה תוך יום אחד. המחנה כלל 4 צריפים, מגדל שמירה, חומת עץ ממולאת חצץ, וגדר-תיל במרחק-מה ממנה. חלקיו של המחנה המפורקים סומנו כדי להעבירם לנקודת היישוב ללא קושי ולהרכיבם בו-במקום. היישוב

יום נעים!

יום ב', כא' בתמוז תש"ס (24 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בתל-עמל הוקם תוך יום – להפתעת הערבים - ולא הותקף. והרבה יישובים אחרים - כולל,
כאמור, טירת-צבי – אימצו את השיטה.
[ספר המאה]